

SPREEKAANTEKENINGEN:

Van: Ruben Nijk-Siebert | van Ardenne & Crince le Roy Advocaten N.V.

Namens: Bewonersvereniging Buurtgroep Tweebos

Aan: Subcommissie bestemmingsplannen Commissie Bouwen, Wonen en Buitenruimte

Betreft: Hoorzitting Ontwerpbestemmingsplan Tweebosbuurt-Oost

Datum: 16 september 2024

Hoogmoed komt voor de val

Vol enthousiasme zette de gemeente in op vernieuwing van de Tweebosbuurt. Samen met Hef Wonen (Vestia) zijn ambitieuze afspraken gemaakt over hoe de Tweebosbuurt eruit moet komen te zien. Samen zou iets gedaan worden aan de vele kleine sociale huurwoningen, beweerdelijk in slechte staat. Ook zou er meer groen in de buurt komen – wie wil dat nou niet?¹

In deze plannen zijn de bewoners, die zich al sinds 2018 met dit dossier bezighouden, echter niet gekend. Onder luid protest van de bewoners ronkten de bulldozers door de straten en zwiepten de sloopkogels door huizen waarin generaties zijn opgegroeid, waaraan vele mensen verknocht waren én die van groot cultuurhistorisch belang zijn voor geheel Rotterdam – aldus de deskundigen.²

Het resultaat: een kale vlakte, een gat in de sociale woningvoorraad, gedesillusioneerde en ontheemde (oud)bewoners, om zeep geholpen sociale cohesie waar de Tweebosbuurt om bekend stond, in 2021 een vernietigende brief opgesteld door meerdere Speciaal Rapporteurs van de VN,³ en in 2022 als kers op de taart een oordeel van de hoogste bestuursrechter dat de zo rooskleurig voorgestelde plannen juridisch gezien fundamenteel gebrekkig waren.⁴ Een Pyrrusoverwinning voor de bewoners die deze procedure met succes aanspanden, maar desondanks een uitdrukkelijke aanwijzing voor de gemeente om het beter te doen, en een flinke morele opsteker.

Een gewaarschuwd gemeente telt voor twee

Een flinke opsteker omdat de Afdeling niet alleen overging tot de kale vernietiging van het bestemmingsplan Tweebosbuurt Zuid-Oost, maar ook omdat de Afdeling zich genoodzaakt voelde de raad op het gewicht van de cultuurhistorische waarden, gelegen in de structuur van de

¹ <https://www.rotterdam.nl/tweebosbuurt>, laatstelijk geraadpleegd op vrijdag 13 september 2024.

² Zie de “Cultuurhistorische verkenning Afrikaanderwijk”, pagina’s 60 tot en met 68.

³ Zie de brief opgesteld door Speciaal Rapporteurs Rajagopal, Alfarargi, Morales, de Varennes en De Schutter d.d. 19 april 2021 met kenmerk AL NLD 3/2021, te raadplegen via:

<https://spcommreports.ohchr.org/TMResultsBase/DownloadPublicCommunicationFile?gld=26359>

⁴ ABRvS 2 november 2022, ECLI:NL:RVS:2022:3152.

Tweebosbuurt, te wijzen.⁵ Ondanks de premature sloop kon de Tweebosbuurt toch herkenbaar blijven. Mits dit oordeel ter harte wordt genomen uiteraard.

Nadat het college de gerechtvaardigde bezwaren van bewoners, zoals besproken, een eerste maal in de wind heeft geslagen, de Tweebosbuurt heeft platgegooid om vervolgens (hard) op de vingers te worden getikt, lijkt het college het door de Tweebossers gegeven perspectief en door de Afdeling gegeven aanwijzingen in de wind te slaan. Voor u ligt namelijk een voorstel dat erop is gericht om ook deze laatste structurele kenmerken zoals de historische rooilijn en de Hilledijk, waarvan de Afdeling het belang benadrukte, van de kaart te vegen.

Indien dit voorstel wordt aangenomen is ook het daaropvolgende plan, net als de laatste keer, op drijfzand gebouwd. Vanwege de (door de Tweebossers aangespannen) beroepsprocedure die tegen het bestemmingsplan Parapluherziening Cultuurhistorie Afrikaanderwijk aanhangig is, blijft de vraag of het plan voldoende juridisch dragend is om in de structurele aantasting van (de overblijfselen van) de Tweebosbuurt te kunnen voorzien. Daarbij benadrukken de bewoners ook dat het voorstel, anders dan het college lijkt te menen, voorbijgaat aan de kern van de overweging van de Afdeling in dit verband en dat de gegeven motivering in gezien deze achtergrond niet deugdelijk genoemd kan worden.⁶

De vraag rijst: dient zich hier de vergelijking met de spreekwoordelijke ezel en de steen aan? In ieder geval roepen de bewoners uw raad en het college op om dit keer te wachten met onomkeerbare, destructieve handelingen totdat de rechter zich hierover definitief heeft kunnen uitlaten.

Toekomstgericht appel

Afrondend wil ik u namens de bewoners vragen: Wat zou u ervan vinden als dit uw huis, uw buurt, uw omgeving, uw gezin, uw familie en uw vrienden betrof? In deze context, in dit stadhuis, is het immers gemakkelijk om te vergeten dat de juridische en beleidsmatige doelen (zeer) ingrijpende gevolgen hebben voor betrokkenen, zeker in de hiervoor geschetste omstandigheden.

Zelfs *als* het voorstel wordt aangenomen en dit juridisch juist blijkt – wat de Tweebossers ten zeerste betwisten gezien het voorgaande en hetgeen zij in hun zienswijze naar voren hebben gebracht -, betekent dit niet per definitie dat de behandeling van de Tweebossers behoorlijk was, en is. De vraag is of dit de manier is waarop de gemeente zich - in een verhardende samenleving, waarin burgers zich in steeds mindere mate gehoord voelen, en waarin grote zorgen zijn over de toenemende ongelijkheid – jegens haar inwoners dient te gedragen.

Wij vinden van niet, en doen een dringend appel op uw rol als vertegenwoordiger van de inwoners van Rotterdam - en daarmee ook als vertegenwoordiger van de Tweebossers - om dit dossier tenminste op de weinige aanknopingspunten die de Tweebossers nog resten tegemoet te komen. Of

⁵ ABRvS 2 november 2022, ECLI:NL:RVS:2022:3152, r.o. 7.

⁶ Nota zienswijzen p.9, onder verwijzing naar paragrafen 3.2 en 4.3 van de toelichting op het voorstel.

juridisch geformuleerd, om zorgvuldig met de cultuurhistorische belangen om te gaan en de rechtsmiddelen die bewoners hebben ingesteld niet illusoir te maken. Dit keer niet.

Inspreekbijdrage Bewonersvereniging Buurtgroep Tweebos

Bijeenkomst subcommissie bestemmingsplannen, Tweebosbuurt-Oost

17 september 2014

Geachte commissieleden,

Wat voor ons, bewoners van de Tweebosbuurt, nu nog het allerbelangrijkste is, is het handhaven van de oude rooilijn aan de Hilledijk, het zichtbare hoogteverschil van de Hilledijk, het behoud van de grote bomenrij, wat allemaal met elkaar samenhangt, en geen autoverkeersovergang over de dijk.

Het behoud van de oude rooilijn betekent meer ruimte en meer openbaar groen, zie bijgevoegde schets (bijlage). Het dichter bij elkaar brengen van de gevelwanden aan de Hilledijk beneden en boven werkt benauwend ten opzichte van het eerdere deel, ook al meent de gemeente dat daarmee het groene lint behouden blijft. De wethouder meent dat er dan minder huizen gebouwd kunnen worden en dat het bouwblok te weinig binnenruimte oplevert. Het pand van mevrouw Pelger moet dan ook nog worden ingepast. Meer binnenruimte voor het nieuwe blok betekent minder openbare buitenruimte. In de twee nieuw te bouwen blokken van Hef Wonen wordt de binnenruimte voor groen gehalveerd door parkeerplaatsen. De twee postzegelparkjes bieden onvoldoende compensatie voor dat verlies aan groene ruimte. De bomenrij staat er nog steeds prachtig bij, zie bijgevoegde foto (bijlage).

Dat een verkeersovergang nodig is om het isolement van de buurt op te heffen en een verbinding tussen Parkstad en Tweebos te stimuleren, is een vergezocht argument. Bewoners leren elkaar kennen door elkaar op straat te ontmoeten. En dat gebeurt nu ook, zij het nog onvoldoende door de voortdurende werkzaamheden op en onderaan de dijk. Een wandel- en fietspad biedt daartoe veel meer mogelijkheden.

De wethouder en haar ambtenaren hebben met ons gesproken, besloten is tot behoud van een aantal huizen aan de Putselaan. Dat is mooi. Mooier zou zijn als de wethouder ook echt haar best zou doen om tegemoet te komen aan de wensen van de bewoners, ook die bovenaan de dijk, om het meest herkenbare en gewaardeerde restje Tweebos, de dijk en de bomen, onaangetast te laten en desnoods wat minder huizen te bouwen (er zijn zeker mogelijkheden om met een iets ander plan dezelfde hoeveel huizen te bouwen). Op basis van het vigerende bestemmingsplan Afrikaanderwijk kunnen direct plannen ontwikkeld worden, gelukkig is Hef Wonen voor de blokken U en Q daar nu ook mee bezig.

Wij pleiten er als bewoners dan ook voor de procedure met dit bestemmingsplan niet door te zetten. Dat zou ook recht doen aan de aanbeveling van de speciale rapporteur van de VN om met de bewoners van de Tweebos in gesprek te gaan en hen een soort van compensatie te bieden voor het verlies van hun oude woonomgeving en daarmee het vernietigen van de sociale samenhang. Geen plannen als voor Tweebos meer, was toch de breed gedragen overtuiging na de sloop, het moet anders. Laat dat tot uiting komen in het tegemoetkomen aan de wensen van de bewoners en kies voor behoud van dijk en bomen in de huidige vorm.

